

LEESTEKST

4

Rahman en Anurath

Rahman kijkt dromerig over het meer Danau Tawar. De glinsteringen van de zon op het water lijken wel diamanten. Boven het meer, dat op 1200 meter hoogte ligt, torenen bergen van meer dan 2000 meter hoog!

Rahman staart naar de bubu* die hij heeft uitgezet. Echt kijken doet hij niet want zijn gedachten zijn maar bij één ding: de komende paardenrennen in de nabije stad Takengon.

Elk jaar opnieuw beginnen de rennen op 17 augustus, de dag van de onafhankelijkheid van Indonesië.

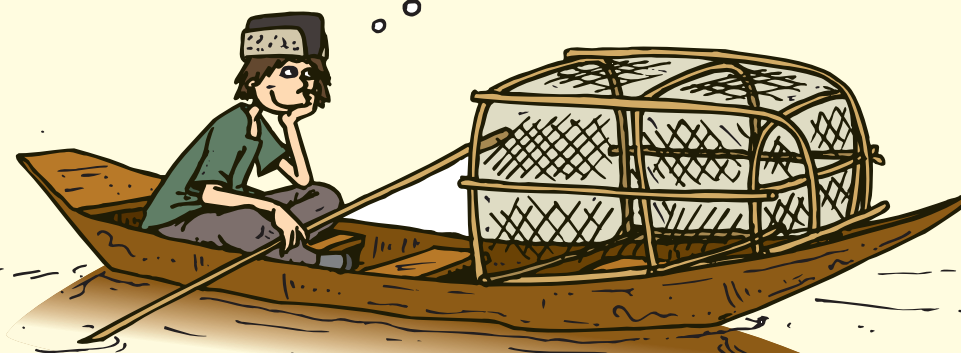
Het volksfeest dat er mee gepaard gaat, duurt enkele dagen. Voor vele Gayo, de bewoners in deze bergachtige streek in het noorden van Sumatra, zijn de paardenraces in Takengon misschien wel dé belangrijkste gebeurtenis van het jaar.

Midden op de renbaan staat een kermis met, als grote publiekstrekker, een prachtig houten reuzenrad. Overal rondom staan eetstalletjes opgesteld. Er valt dus veel meer te beleven dan de paardenraces alleen. Zowel jong als oud wil er bij zijn. Huwbare jongens en meisjes, die anders nooit uit hun dorpen komen, zakken af naar de paardenrennen. Het is dan ook op dit moment dat vele koppeltjes gevormd worden.

Maar Rahman is pas 10 jaar oud en denkt nog lang niet aan trouwen. Hij denkt nu aan zijn lieve en slanke Anurath. Anurath is een sterke Batak-pony met een stokmaat van 1m38. Zij galoppeert vurig en snel als de wind. Het ranke paardje is de trots van de hele familie.

Het zal voor Rahman de eerste keer zijn dat hij deelneemt aan de races. Na maandenlang oefenen op de verharde zandwegen in zijn dorp, zijn hij en Anurath er klaar voor.

Rahman berijdt Anurath zonder zadel. Niemand rijdt hier trouwens met een zadel. De paarden worden hier ook niet beslagen zoals bij ons. De mensen hebben daar helemaal geen geld voor. Deze pony's krijgen dus heel wat minder zorgen in vergelijking met de renpaarden van bij ons. Maar dat het ze aan zorg ontbreekt, kan je moeilijk stellen: de paardjes worden prinselijk behandeld want een pony bezitten geeft een gezin toch wel wat

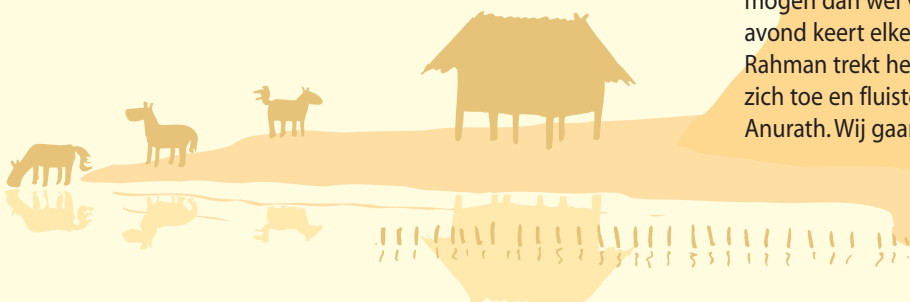
aanzien in het dorp. Paarden worden hier in het gebergte vooral gehouden voor het plezier, ze worden niet gebruikt als last- of werkdier. Voor speciale voeding is er ook geen geld. Gras zoeken de paardjes zelf nadat hun baasjes ze 's morgens vrij laten. Alle pony's van het dorp vind je dan wat later samen terug, grazend bij malse plukjes gras die ze hier en daar, rond het dorp, vinden. Het zou ook niet de eerste keer zijn dat een boze buur komt klagen dat enkele pony's aan het snoepen zijn van de groenten in zijn tuin. Rahman kreeg Anurath van zijn oom toen het een veulen was van 10 maanden. Rahman is er fier op dat Anurath enkel naar hem luistert. Hij heeft zo zijn eigen manier om met haar om te gaan. Hij zal nooit of te nimmer op het dier slaan. Door gebruik van klanken, taal en lichaamsbeweging maakt hij duidelijk wat hij van haar wil. Dat leerde hij van zijn vader.

Als Rahman ooit wint op de races dan halen ze hem in zijn dorp binnen als een held. Zijn vader zal bijzonder trots op hem zijn. Hij weet ook dat zijn

vader veel geld op hem zal inzetten. Normaal is gokken volgens hun geloof, de islam, niet toegelaten. Het gebruik is echter zo verspreid dat de sterkte van de traditie zeker zo sterk is als die van het geloof. Vermits ze het geld goed kunnen gebruiken zal Rahman nog meer zijn best doen. Hij kijkt naar de bubu. Hij ziet dat hij al heel wat 'ikan depik'* gevangen heeft. De zon krijgt een oranje gloed. Het is tijd om op te stappen want het wordt snel donker. Door de rijstvelden neemt hij de weg de bergen in. Hij zwaait naar zijn buurman die zijn waterbuffel komt ophalen. Al eeuwen gebruikt men deze buffels om de rijstvelden te bewerken. Buffels zijn hier de werk- en lastdieren wat niet wil zeggen dat ze minder goed verzorgd worden dan de pony's. De buffels zijn een kostbaar bezit voor families.

Hoger in de bergen wisselen rijstvelden en koffieplantages mekaar af. In het dorp waar Rahman woont liggen de mooi geordende groentetuintjes rond de houten huisjes.

Als hij thuis komt geeft hij de vis aan mama. Dan stapt hij naar het hok van Anurath. Hij ziet hoe ze net thuis komt van haar uitstapje. De paardjes mogen dan wel vrijgelaten worden, tegen de avond keert elke pony terug naar zijn eigen baasje. Rahman trekt het hoofd van Anurath zachtjes naar zich toe en fluistert in haar oor: 'Wees maar zeker Anurath. Wij gaan winnen!'

Naar een tekst van Patrick Eeckloo, die 5 jaar werkzaam was in het Gayo-district als IVA (Ieder voor Allen)-medewerker.

* bubu = een viskuik in de vorm van een rechthoekige doos, gemaakt van rotan.

* ikan depik = kleine vissoort die bij het bakken samenkomt tot een grote visklomp.

1. Paard-en-spreekwoorden

Zoek de betekenis van volgende spreekwoorden. Waar komt dat spreekwoord vandaan? Welk van de twee verklaringen is fout? Doorstreep ze.

Uitbreiding: Zoek in je woordenboek nog andere spreekwoorden i.v.m. paarden. Kies er één uit. Noteer er de betekenis bij. Verzin nu zelf een verhaaltje dat verklaart van waar het spreekwoord afkomstig is.

Een ezel stoot zich geen tweemaal aan dezelfde steen.

1. In Afrika wordt de ezel vaak gebruikt als lastdier. Hij legt met zijn last lange afstanden af, zelfs over smalle, steile bergpaadjes die vol stenen liggen. Maar vindt de ezel een paadje te gevaarlijk, dan blijft hij stokstijf staan. Dan mag je nog zo hard aan de teugel rukken, hij zal geen poot meer verzetten. Dat is niet uit koppigheid of domheid. De ezel wil gewoon geen onnodige risico's nemen. En dat kun je eerder slim noemen.
2. Op het einde van de Middeleeuwen was er in het Brugse een zeer bekende ezelkweker. Die ging er prat op dat zijn ezels geen domme en koppige dieren waren. Om de toekomstige kopers te lokken hing er aan de poort van de kwekerij een groot bord met als opschrift: "Mijn ezels stoten zich geen twee keer aan dezelfde steen". Dat leverde hem zoveel klanten op dat de slogan snel overall ingeburgerd raakte.

Je moet een gegeven paard niet in de bek kijken.

1. Deze spreuk is afkomstig uit het oude Rome. Het was toen de gewoonte als je op de markt een slaaf ging kopen dat je zijn gebit controleerde. Aan het gebit kon je immers zien of de slaaf gezond was en hoe oud hij was. Bij paarden had dat volgens diezelfde Romeinen geen enkele zin. Een paardengebit kon immers niets bijbrengen over leeftijd en gezondheid van het paard.
2. Paarden zijn duur. Als je een paard cadeau krijgt, mag je het gerust aannemen zonder kritisch te zijn. Maar als je voor het paard moet betalen, kijk je beter eerst in zijn bek. Want aan de tanden kun je zien hoe oud een paard is. En je wilt toch zeker geen oud en versleten dier kopen! Je moet weten dat een paard, net zoals de mens, van tanden wisselt. In zijn eerste levensjaar krijgt het zijn veulentanden (melktanden). Die zijn wit, vrij klein en naar onderen toe smaller. Wanneer het paard tweeënhalf jaar oud is, beginnen de veulentanden uit te vallen en breken de eerste paardentanden door. Die zijn groter dan de melktanden en bruingeel van kleur. Op zijn vijfde heeft het paard al zijn blijvende tanden: 40 in totaal.

Hij heeft een wit voetje bij hem.

1. Dit spreekwoord is ontstaan in Zuid-Afrika, ten tijde van de apartheid. Bij een paardendiefstal in Kaapstad waren er twee verdachten: een blanke en een neger. De advocaat van de neger vond dat de rechter niet neutraal oordeelde. Alles wat de blanke vertelde, werd zonder aarzelen geloofd, terwijl alles wat de neger vertelde op ongeloof onthaald werd. De advocaat vertelde dan ook dat "Wie een wit voetje heeft" zich alles kan veroorloven.
2. Tegenwoordig hoef je nog maar zelden te betalen om gebruik te maken van wegen en bruggen. Maar vroeger was dat anders. Toen moest je tol betalen. Met dat tolgeld werden de wegen en bruggen onderhouden. Wie te paard reed of een wagen liet trekken door paarden, moest ook tol betalen voor de paarden. Maar als het paard witte voeten had, moest de eigenaar niets betalen. Wit was immers het symbool van de reinheid. Een paard met witte voeten zou de weg zeker niet vuilmaken.

WERKBLAD

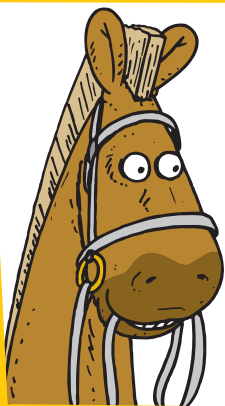
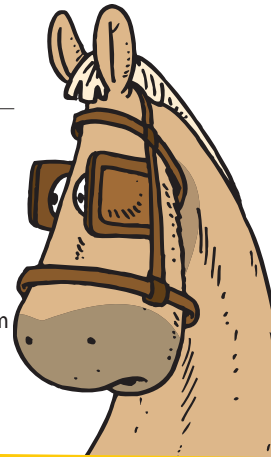

Hij zit op zijn stokpaardje.

1. Vroeger was het rijden op een stokpaardje één van de leukste jongensspelen. Een stokpaardje was een stok met een paardenkop eraan. Wie op zo'n stok zat, verbeeldde zich dat hij een echte ruiter was. Later werden die kleine jongens groot en gingen op echte paarden rijden. Het geliefde stokpaardje kreeg een symbolische betekenis.
2. In de Middeleeuwen ging het met sommige ridders niet zo goed. Sommigen leefden in grote armoede en hadden amper voedsel genoeg voor hun dieren. Het paard van de ridder zag er dan ook graatmager uit; je kon zonder moeite de ribben tellen. Toch was dat paard voor die ridder heel belangrijk, het was één van de laatste statussymbolen die hij bezat. De andere ridders lachten de arme ridders uit door te zeggen dat ze op een stokpaard reden.

Hij heeft oogkleppen voor.

1. In de Middeleeuwen trokken de ridders op kruistocht naar Jeruzalem. Om ervoor te zorgen dat hun paarden blindelings de bevelen van de ruiter zouden opvolgen, werden de ogen van de paarden tijdens het africhten bedekt met oogkleppen. Zo konden ze niet zien welke hindernissen ze moesten overwinnen en leerden ze blindelings te gehoorzamen aan de bevelen van de ruiter.
2. Kooplieden trokken vroeger met paard en kar van de ene stad naar de andere. Ook toen al was het soms erg druk op de wegen. Niet vanwege de vele auto's, vrachtwagens, bussen en fietsen, maar vanwege ruiters te paard en karren die door paarden, ossen of zelfs honden werden getrokken. Door die drukte konden paarden hevig schrikken. Daarom kregen ze oogkleppen op. Ze konden dan alleen nog maar voor zich uit kijken. Alles wat zich links en rechts van hen afspeelden, was door de oogkleppen aan het oog van de paarden onttrokken. Als dus iemand zijn ogen sluit voor zaken die in de omgeving gebeuren, heeft die dus ook oogkleppen voor.

Iemand de vrije teugel laten.

1. Politiepaarden mogen geen schrik hebben en moeten in alle situaties rustig blijven. Vandaar dat ze tijdens hun opleiding met zoveel mogelijk situaties geconfronteerd worden. Zo moeten ze hun ruiter door een hindernissenparcours met onverwacht opduikende obstakels en lawaai loodsen, zonder dat de ruiter de teugels mag aanraken. Als het paard deze test aankan, zegt men dat men het paard de vrije teugel mag laten. Het zal niet meer schrikken van onverwachte geluiden en dingen.
2. Slechts weinig mensen kunnen een ongezadeld paard berijden. Meestal wordt een rijpaard volledig opgetuigd. Bij dat tuig hoort ook de teugel. Met de teugel bestuurt men het paard. Wanneer men het paard vrij wil laten lopen, kan men de teugel heel losjes vasthouden. Het paard kan dan zijn eigen gang gaan.

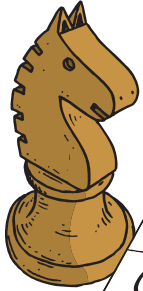
Het Trojaanse paard binnenhalen.

1. Indertijd stonden de inwoners van de stad Troje bekend als zeer slechte paardenfokkers. Als iemand een paard kocht dat toch afkomstig was uit de stad Troje, wist hij bijna bij voorbaat dat hij een miskoop had gedaan. Later ging men deze uitdrukking ook toepassen op andere goederen.
2. Volgens de oude Grieken werd de stad Troje ingenomen met behulp van een houten paard. De Grieken hadden Troje al negen jaar belegerd, maar ze slaagden er niet in de stad te veroveren. Tot iemand een list bedacht. Ze maakten een groot houten paard dat vanbinnen hol was. Dat paard lieten ze achter aan de poort van de stad. Voor de Trojanen zag dat grote houten paard er heel onschuldig uit. Maar wat ze niet wisten, was dat zich in de buik van dat paard soldaten hadden verborgen. Ze dachten dat het één of ander Grieks heiligdom was en trokken het onder luid gejuich de stad in. Maar midden in de nacht kwamen de soldaten uit het paard te voorschijn. Zij openden de stadspoort en lieten de andere soldaten binnen. Zo was een houten paard er de oorzaak van dat Troje ten val werd gebracht.

WERKBLAD

2. Paard-en-sprong

Bij het schaakspel mag het paard alleen volgens een vast patroon verplaatst worden (zoek op). Met behulp van de paardensprong kan je in onderstaand rooster deze woorden vinden:

- ANURATH / PAARDENRENNEN / WATERBUFFEL

3. Een rondje Indonesië

Zoek op internet of in boeken en geef de oplossing op volgende vraag:
Sumatra is maar één eiland uit de eilandengroep Indonesië.
Geef drie namen van andere eilanden in Indonesië.

4. Enkele weetjes over Anurath

Anurath is een Batak-pony. Zoek een afbeelding van dit soort pony.
Schrijf er ook een aantal karakteristieke eigenschappen bij.

Stokmaat: _____

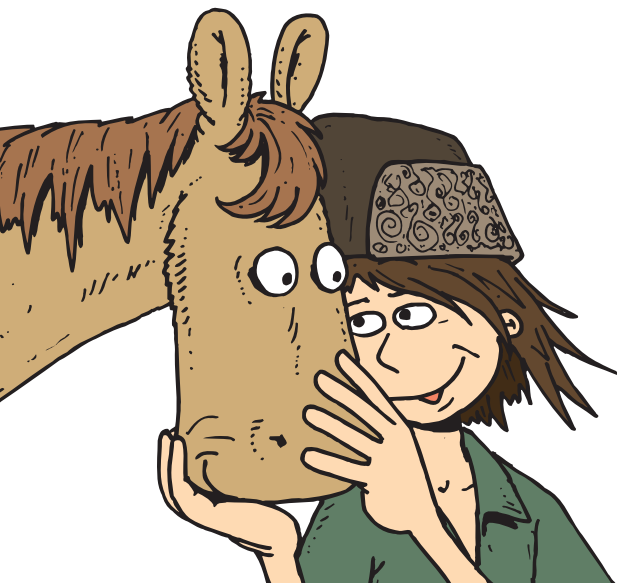
Kleur: _____

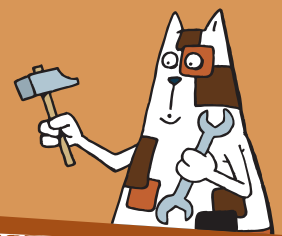
Lichaamsbouw: _____

Karakter: _____

Herkomst: _____

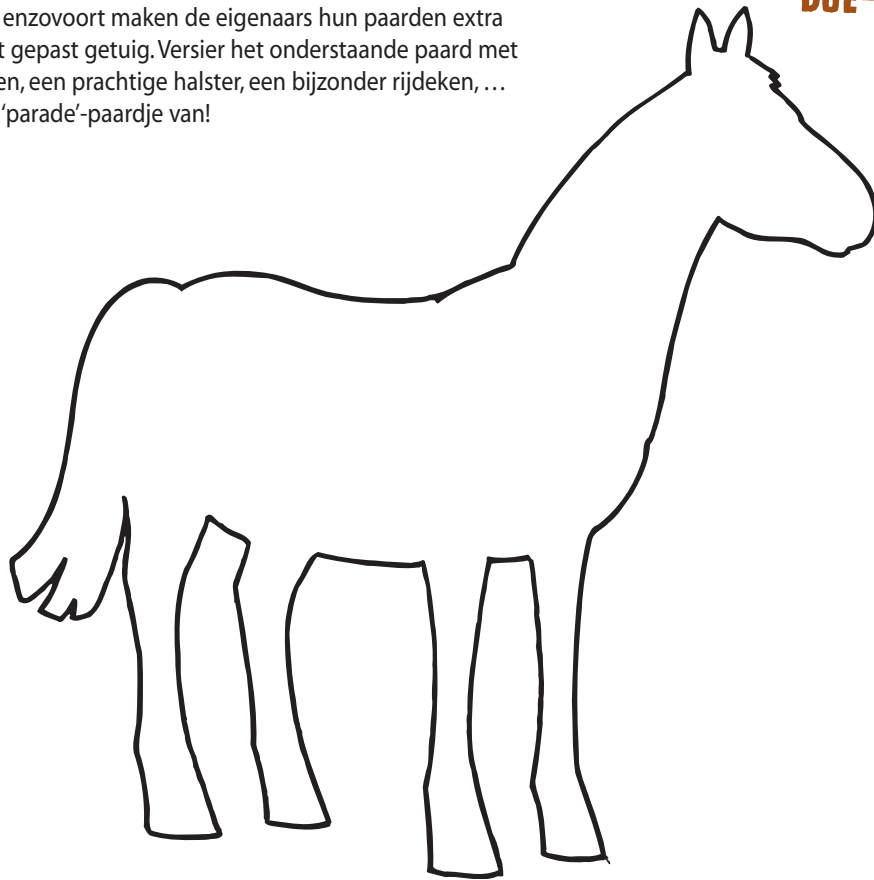
Omgang: _____

1. Een paradepaardje.

Voor bijzondere evenementen zoals volksfeesten, optochten, wedstrijden, enzovoort maken de eigenaars hun paarden extra mooi op met gepast getuig. Versier het onderstaande paard met kleurige linten, een prachtige halster, een bijzonder rijdeken, ... Maak er een 'parade'-paardje van!

2. Schud eens een paard uit je mouw

Wajangpoppen - schimmenspel is in Indonesië zeer gekend.

- maak een opstelling met een lamp en een doek, verduister de ruimte
- leer de kinderen hoe ze een paard kunnen maken (zie tekening)
- oefen dit als schaduwspel, leer de kinderen hoe ze hun paard kunnen voortbewegen, nl. omhoog en omlaag gaan langs het doek
- tijdens het maken van de bewegingen maken de kinderen geluiden van een paard; hoefgetrappel kan je nabootsen met twee halve kokosnoten
- misschien hebben andere klassen interesse om te komen kijken? ... spelen voor een publiek is altijd plezant.

